

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України
від 18 квітня 2018 р. № 328 і від 11 грудня 2019 р. № 1122»

1. Мета

Метою проекту акта є комплексне вирішення питань захисту і забезпечення прав та свобод осіб, які позбавлені (були позбавлені) особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації з політичних мотивів, а також у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю таких осіб, підтримки зазначених осіб та членів їх сімей.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Протягом приблизно восьми років тимчасової окупації території України незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації систематично здійснюється позбавлення особистої свободи громадян України.

Враховуючи зазначене, питання соціального і правового захисту осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України залишаються важливими для Держави.

Так, з метою забезпечення соціального і правового захисту зазначених осіб, постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 328 затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті на здійснення заходів щодо захисту і забезпечення прав та свобод осіб, які позбавлені (були позбавлені) особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації з політичних мотивів, а також у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю таких осіб, підтримки зазначених осіб та членів їх сімей, заходів з реінтеграції населення тимчасово окупованих територій, здійснення виплат державних стипендій імені Левка Лук'яненка (далі – Порядок № 328).

Окрім цього, постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1122 затверджено:

Порядок здійснення соціального і правового захисту осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення (далі – Порядок № 1122);

Порядок здійснення заходів із психологічної реабілітації громадян України, захоплених як заручники внаслідок збройної агресії проти України, позбавлених свободи з політичних мотивів або захоплених як військовополонені у зв'язку із захистом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, після їх звільнення;

Порядок здійснення заходів із соціальної та професійної адаптації громадян України, захоплених як заручники внаслідок збройної агресії проти України, позбавлених свободи з політичних мотивів або захоплених як військовополонені у зв'язку із захистом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, після їх звільнення.

Разом з тим, діючий механізм захисту і забезпечення прав та свобод осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України не є досконалим, та потребує оновлення.

Так, з метою комплексного вирішення питань захисту і забезпечення прав та свобод осіб, які позбавлені (були позбавлені) особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації з політичних мотивів, а також у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю таких осіб, підтримки зазначених осіб та членів їх сімей, Мінреінтеграції розроблено відповідний проект акта.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта пропонується визначити новий вид державної допомоги - забезпечення надання професійної правової допомоги (в тому числі заходів, спрямованих на забезпечення можливості її надання) для захисту і забезпечення прав та інтересів осіб, позбавлених особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації на тимчасово окупованих територіях України у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю таких осіб.

Окрім цього, відповідними порядками наразі визначена фіксована сума державної допомоги, а саме 100 тис. грн. Фіксована сума була незмінною з 2018 року з моменту ухвалення порядків, що не відповідає сучасним реаліям.

Враховуючи зазначене, проектом акта пропонується змінити підхід до формування розміру матеріальної допомоги, передбаченою Порядком № 328 та Порядком № 1122, зокрема прив'язавши розмір грошової допомоги до прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановлених на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення міжвідомчої комісії, та збільшити розмір відповідних допомог до рівня 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на 1 січня календарного року, в якому прийнято рішення міжвідомчої комісії.

Також, проектом акта утворюється механізм подання електронного звернення через Єдиний державний веб-портал електронних послуг.

Окрім цього, проектом акта пропонується запровадити механізм реалізації програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, з питань захисту і забезпечення прав та свобод осіб, які позбавлені (були позбавлені) особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації з політичних мотивів, а також у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю таких осіб, підтримки зазначених осіб та членів їх сімей.

4. Правові аспекти

У даній сфері правового регулювання діють:

постанова Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1122 «Деякі питання соціального і правового захисту осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення»;

постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 328 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на здійснення заходів щодо захисту і забезпечення прав та свобод осіб, які позбавлені (були позбавлені) особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації з політичних мотивів, а також у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю таких осіб, підтримки зазначених осіб та членів їх сімей, заходів з реінтеграції населення тимчасово окупованих територій, здійснення виплат державних стипендій імені Левка Лук'яненка»;

Положення про Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих території України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 р. № 376 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 06 травня 2020 р. № 371).

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта здійснюватиметься в межах видатків, передбачених Мінреінтеграції в Державному бюджеті України на відповідний рік за бюджетною програмою 3901050 «Заходи щодо захисту і забезпечення прав та свобод осіб, які позбавлені (були позбавлені) особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації з політичних мотивів, а також у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю вказаних осіб, підтримки зазначених осіб та членів їхніх сімей, заходи з реінтеграції населення тимчасово окупованих територій, виплати державних стипендій імені Левка Лук'яненка» та потребуватиме додаткового фінансування з Державного бюджету (фінансово-економічні розрахунки додаються).

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує проведення публічних консультацій.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку та не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідними органами місцевого самоврядування.

Проект акта не стосується питань соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю та не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує погодження з Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, які за предметом правового регулювання стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

У проекті акта відсутні положення, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті акта відсутні правила і процедури, які містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Проект акта не потребує проведення громадської антикорупційної експертизи.

У проекті акта відсутні положення, що містять ознаки дискримінації.

Проект акта не потребує проведення громадської антидискримінаційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Проект акта матиме позитивний вплив на забезпечення соціального і правового захисту осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону		Пояснення очікуваного впливу
	короткостроковий вплив (до року)	середньостроковий вплив (більше року)	
Особи, які позбавлені (були позбавлені) особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації з політичних мотивів, а також у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю таких осіб, та члени їх сімей	+	+	Забезпечення прав та свобод осіб, які позбавлені (були позбавлені) особистої свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією та/або органами влади Російської Федерації з політичних мотивів, а також у зв'язку з громадською, політичною або професійною діяльністю таких осіб, підтримка зазначених осіб та членів їх сімей

**Віце-прем'єр-міністр України -
Міністр з питань реінтеграції
тимчасово окупованих
територій України**

Ірина ВЕРЕЩУК

« ___ » _____ 2022 р.